

Қазақстан Республикасының Білім және ғылым министрлігі
Қарағанды мемлекеттік техникалық университеті

«БЕКІТЕМІН»
Ғылыми кеңес төрағасы,
ректор, ҚР ҰҒА академигі
Ғазалиев А.М.

« ____ » _____ 2014ж.

СТУДЕНТКЕ АРНАЛҒАН ПӘН БОЙЫНША
ОҚЫТУ БАҒДАРЛАМАСЫ
(SYLLABUS)

3207 «Кәсіби қазақ тілі»
ККТ 18– «Кәсіби қазақ тілі» модулі
5В010400-Алғашқы әскери дайындық
Әскери-техникалық факультеті
Қазақ тілі және мәдениеті кафедрасы

АЛҒЫ СӨЗ

Оқыту бағдарламасын (syllabus) ф.ғ.к, аға оқытушы Әубәкіров Нұрлыбек Маманұлы, п.ғ.м. оқытушы Салкебаева Айжан Дүйсенбайқызы әзірлеген.

«Қазақ тілі және мәдениеті» кафедрасының мәжілісінде талқыланды
« ____ » _____ 2014 ____ ж. № _____ хаттама
Кафедра меңгерушісі _____ « ____ » _____ 2014 ж.
(қолы)

Жол-көлік факультетінің оқу-әдістемелік кеңесі мақұлдайды

« ____ » _____ 2014 ____ ж. № _____ хаттама
Төраға _____ « ____ » _____ 2014 ж.
(қолы)

Әскери-техникалық факультетімен келісілді

Кафедра меңгерушісі _____ « ____ » _____ 2014 ж.
(қолы)

Оқытушы туралы мәліметтер және байланыс ақпарат

ф.ғ.к, аға оқытушы Әубәкіров Нұрлыбек Маманұлы

п.ғ.м. оқытушы Салкебаева Айжан Дүйсенбайқызы

Қазақ тілі және мәдениеті кафедрасы ҚарМТУ-дың I корпусында, Бейбітшілік бульвары 56, 329 аудиторияда орналасқан, байланыс телефоны 1123.

1.2 Пәннің еңбек сыйымдылығы

Семестр	Кредиттер саны		Сабақтардың түрі				СӨЖ сағаттар саны	Жалпы сағаттар саны	Бақылау түрі	
	ECTS	кредит	Қосылған сағаттар саны							
			Лекциялар	Практикалық сабақтар	Зертханалық сабақтар	СОӨЖ сағаттарының саны				
4	3	2	-	30	-	30	60	30	90	Емтихан

Пәннің сипаттамасы

Кәсіби қазақ тілі пәні мемлекеттік тілді үйренуде студенттердің тілдік материалдарды, атап айтқанда, қазақ тілінің фонетикасын, лексикасын, морфологиясын, синтаксисін меңгертумен қатар студенттерді ауызша сөйлеуге, ойларын жеткізуге, аударма жасауға деген дағдыларын қалыптастыру болып табылады.

Пәннің мақсаты

Берілген пәнді зерделеудің мақсаты: студенттердің қазақ тілін үйренуге деген қызығушылығын дамыту; ақыл-ойын, танымдық және шығармашылық қабілеттерін дамыту; кәсіби тілді меңгерту; ғылыми стилі түрінде мәтінді құрастыруға машықтандыру.

Пәннің міндеттері

Пәннің міндеттері мынадай: болашақ мамандарға кәсіби тіл үйрету.

Берілген пәнді оқу нәтижесінде студенттер міндетті:

- студенттердің зерделеген білімін өмірде, кәсіби мамандығында қолдана білуін қалыптастыру;

- қазақшадан орысшаға, орышадан қазақшаға мәтіндерді аудару жұмысын жүргізуді үйрету болып табылады.

Берілген пәнді зерделеу нәтижесінде студенттер қазақ халқының тарихы, әдебиеті, әдет-ғұрпы, салт-дәстүрі, ғылымы, өнері, ақын – жазушылары жөнінде түсінігі болуы керек.

Бүкіл оқыту үрдісінде коммуникативтік бағыт бере отырып, кәсіби қазақ тілінен алған білімін іс жүзінде, әр түрлі ситуативтік жағдайларда сөйлесе білуі керек.

Кәсіби қазақ тілі сабағындағы лексикалық, морфологиялық және

синтаксистік тақырыптардың негізінде жаттығу жұмыстарын, тапсырмаларын істей алу керек.

Кәсіби қазақ тілі грамматикасының ерекшеліктерін орыс тілі грамматикасымен салыстыра отырып, мәтіндерді түсініп, мәнерлеп оқу, тыңдай білу қабілеттерін жетілдіру, сөйлеу тілін меңгерту, сауатты жазуға үйрену, шығарма жазуға жаттықтырылу, шығармалардың мазмұның дұрыс айтып беру туралы практикалық дағдыларына иеленуі керек.

Айрықша деректемелер

Берілген пәндерді зерделеу үшін келесі бөлімдерді (фонетиканы, лексиканы, морфологияны, синтаксисті) меңгеру қажет.

Пән	Бөлімдердің (тақырыптардың) атауы
Кәсіби қазақ тілі	Қазақ тілінің грамматикасы. Тілдік стиль.

Тұрақты деректемелер

Кәсіби қазақ тілі пәнін зерделеу кезінде алынған білімдер іс жүргізу кезінде пайдаланылады.

Пәннің тақырыптық жоспары

Бөлімнің, (тақырыптың) атауы	Сабақтардың түрлері бойынша еңбек сыйымдылығы, сағ.				
	дәріс-тер	практикалық	зертхана-лық	СОӨЖ	СӨЖ
1	2	3	4	5	6
1. Әскери бөлім. Грамматика.	-	2	-	2	2
2. Әскери жаттығу. Грамматика.	-	2	-	2	2
3. Солдаттың міндеттері. Грамматика.	-	2	-	2	2
4. Әскери қызметкерлердің жауапкершілігі. Грамматика.	-	2	-	2	2
5. Қарауыл қызметін ұйымдастыру. Грамматика.	-	2	-	2	2
6. Әскери бөлімнің жауынгерлік туы. Грамматика.	-	2	-	2	2
7. Сақшы. Грамматика.	-	2	-	2	2
8. Ядролық қару. Грамматика.	-	2	-	2	2
9. Химиялық қару. Грамматика.	-	2	-	2	2
10. Негізгі тактикалық ұғымдар. Грамматика.	-	2	-	2	2
11. Қасым Қайсенов. Грамматика.	-	2	-	2	2
12. 9 мамыр – Жеңіс күні. Грамматика.	-	2	-	2	2
13. Сағадат Нұрмағамбетов. Грамматика.	-	2	-	2	2

14.Аралық тест.	-	2	-	2	2
15.Қорытынды сабақ.. Емтиханға дайындық.	-	2	-	2	2
БАРЛЫҒЫ:		30		30	30

Практикалық (семинарлық) сабақтардың тізімі.

4 семестр

- 1.Әскери бөлім.Грамматика.
- 2 .Әскери жаттығу.Грамматика.
3. Солдаттың міндеттері. Грамматика.
4. Әскери қызметкерлердің жауапкершілігі.Грамматика.
5. Қарауыл қызметін ұйымдастыру. Грамматика
6. Әскери бөлімнің жауынгерлік туы. Грамматика.
7. Сақшы. Грамматика.
8. Ядролық қару .Грамматика.
9. Химиялық қару.Грамматика.
10. Негізгі тактикалық ұғымдар.Грамматика.
11. Қасым Қайсенов. Грамматика.
12. 9 мамыр – Жеңіс күні.Грамматика.
13. Сағадат Нұрмағамбетов.Грамматика.
- 14.Аралық тест.
- 15.Қорытынды сабақ. Қайталау. Емтиханға дайындық.

Оқытушымен студенттің өздік жұмысының тақырыптық жоспары

СОӨЖ тақырыбының атауы	Сабақтың мақсаты	Сабақты өткізу түрі	Тапсырманың мазмұны	Ұсынылатын әдебиеттер
1	2	3	4	5
семестр				
1-тақырып. Әскери бөлім.Грамматика.	Берілген тақырып бойынша білімді тереңдету.	Жаттығулар орындау, мәтінді аудару, сұрақтарға жауап беру.	№1,2- жаттығулар, мәтін.	[1], [5], [6], [7]
2-тақырып. Әскери жаттығу.Грамматика.	Кәсіби терминдерді меңгерту.	Тапсырмалар мен жаттығуларды орындау.	№1-4- жаттығулар, №1,2, 3 тапсырмалар.	[1], [5], [6], [7]
3-тақырып. Солдаттың міндеттері. Грамматика.	Тілдің синтаксистық ерекшеліктерін меңгерту.	Жаттығуларды орындау.	№1-5 жаттығулар.	[1], [5], [6], [7]
4-тақырып. Әскери қызметкерлердің жауапкершілігі.Грамматика.	Берілген тақырып бойынша білімді тереңдету.	Тапсырмаларды, жаттығуларды орындау.	№1-5 жаттығулар, тапсырмалар.	[1], [5], [6], [7]
5-тақырып. Қарауыл қызметін	Кәсіби ұғымдарды	Тапсырмаларды, жаттығуларды	№1-6 жаттығулар,	[1], [5], [6], [7]

ұйымдастыру. Грамматика	түсіндіру.	орындау. Слайд көрсету.	№1-7 тапсырмалар.	
6-тақырып. Әскери бөлімнің жауынгерлік Грамматика.	Туы. Тілдің синтаксистық ерекшеліктерін меңгерту.	Тапсырмаларды, жаттығуларды орындау, мәтіндерді аудару.	№1-6 жаттығулар, 1-5 тапсырмалар.	[1], [5], [6], [7]
7-тақырып. Сақшы. Грамматика.	Сауаттылығын тексеру.	Тапсырмаларды, жаттығуларды орындау.	№1-6 жаттығулар, 1-5 тапсырмалар.	[1], [5], [6], [7]
8-тақырып. Ядролық қару. Грамматика.	Кәсіби терминдерді меңгерту.	Тапсырмаларды, жаттығуларды орындау, мәтіндерді аудару.	№1-4 жаттығулар, 1-2 тапсырмалар.	[1], [5], [6], [7]
9-тақырып. Химиялық қару. Грамматика.	Кәсіби ұғымдарды түсіндіру.	«Астана» тақырыбына диктант жазу.	№1-4 жаттығулар, 1-2 тапсырмалар.	[1], [5], [6], [7]
10-тақырып. Негізгі тактикалық ұғымдар. Грамматика	Тілдің синтаксистық ерекшеліктерін меңгерту.	Тапсырмаларды, жаттығуларды орындау, мәтіндерді аудару. Слайд көрсету.	№1-4 жаттығулар, 1 тапсырма.	[1], [5], [6], [7]
11-тақырып. Қасым Қайсенов. Грамматика.	Берілген тақырып бойынша білімді тереңдету.	Тапсырмаларды, жаттығуларды орындау, мәтіндерді аудару.	№1-4 жаттығулар, 1-2 тапсырмалар.	[1], [5], [6], [7]
12-тақырып. 9 мамыр – Жеңіс күні. Грамматика.	Кәсіби терминдерді меңгерту.	Тапсырмаларды, жаттығуларды орындау, мәтіндерді аудару.	№1-4 жаттығулар, 1-2 тапсырмалар.	[1], [5], [6], [7]
13-тақырып. Сағадат Нұрмағамбетов. Грамматика.	Берілген тақырып бойынша білімді тереңдету.	Тапсырмаларды, жаттығуларды орындау, мәтіндерді аудару.	№1-5 жаттығулар, 1-2 тапсырмалар.	[1], [5], [6], [7]
14-тақырып. Аралық тест.	Сауаттылығын тексеру.	Тапсырмаларды, жаттығуларды орындау.	№1-3 жаттығулар, 1-3 тапсырмалар.	[1], [5], [6], [7]
15-тақырып. Қорытынды сабақ. Емтиханға	Өткен тақырыптарды қайталау.	Тапсырмаларды, жаттығуларды орындау.	№1-4 жаттығулар, 1-4	[1], [5], [6], [7]

дайындық..			тапсырмалар.	
------------	--	--	--------------	--

СӨЖ арналған бақылау жұмыстарының тақырыбы

1. «Әскери мамандар – еліміздің болашағы» эссе жазу.
2. «Әскери жаттығу түрлері» реферат жазу.
3. «Солдаттың міндеттері» тақырыбына реферат жазу.
4. «Әскери қызметкерлердің жауапкершілігі» тақырыбына эссе жазу.
5. «Қарауыл қызметі» тақырыбына реферат жазу.
6. «Әскери бөлімнің жауынгерлік туы» тақырыбына эссе жазу.
7. «Сақшы» тақырыбына слайд дайындау
8. «Қару түрлері» тақырыбына слайд жасау
9. «Қару түрлері» тақырыбына реферат жазу.
10. «Негізгі тактикалық ұғымдар» реферат жазу.
11. «Қасым Қайсенов» тақырыбына слайд дайындау.
12. «Ұлы Жеңіс» тақырыбына реферат жазу.
13. «Сағадат Нұрмағамбетов» тақырыбына реферат жазу.
14. «Өз ісінің маманы» тақырыбына эссе жазу.

Студенттердің білімдерін бағалау критерийлері

Пән бойынша емтихан бағасы межелік бақылау бойынша үлгерімнің барынша үлкен көрсеткіштерінің (50% дейін) және қорытынды аттестацияның (емтиханның) (50% дейін) қосындысы ретінде анықталады және кестеге сәйкес 100% дейінгі мәнді құрайды.

Әріптік баға бойынша бағалау	Сандық бағалау эквиваленттері	Меңгерілген білімдердің проценттік мәні	Дәстүрлі жүйе бойынша бағалау
A	4,0	95-100	Өте жақсы
A-	3,67	90-94	
B+	3,33	85-89	Жақсы
B	3,0	80-84	
B-	2,67	75-79	
C+	2,33	70-74	Қанағаттанарлық
C	2,0	65-69	
C-	1,67	60-64	
D+	1,33	55-59	
D-	1,0	50-54	
F	0	0-49	Қанағаттанарлықсыз

«A» (өте жақсы) деген баға, магистрант семестр барысында пәннің барлық бағдарламалық сұрақтары бойынша өте жақсы білім көрсеткен, сонымен қатар, өздік жұмыс тақырыптары бойынша жиі аралық білімін тапсырған, оқылатын пән бойынша негізгі бағдарлама бойынша теориялық және қолданбалы сұрақтарды оқуда дербестік көрсете білген жағдайда қойылады.

«A-» (өте жақсы) деген баға негізгі заңдар мен процестерді, ұғымдарды, пәннің теориялық сұрақтарын жалпылауға қабілетін өте жақсы меңгеруін, аудиториялық және дербес жұмыс бойынша аралық тапсырмалардың жиі тапсырылуын болжайды.

«В+» (жақсы) деген баға, магистрант пәннің сұрақтары бойынша жақсы және өте жақсы білімдер көрсеткен, семестрлік тапсырмаларды көбінесе «өте жақсы» және кейбіреулерін «жақсы» бағаларға тапсырған жағдайда қойылады.

«В» (жақсы) деген баға, магистрант, пәннің нақты тақырыбының негізгі мазмұнын ашатын сұрақтары бойынша жақсы және өте жақсы білімдер көрсеткен, семестрлік тапсырмаларды уақытында «өте жақсы» және «жақсы» бағаларға тапсырған жағдайда қойылады.

«В-» (жақсы) деген баға магистрантқа, егер ол аудиториялық қалай болса, дәл солай МӨЖ тақырыптары бойынша пәннің теориялық және қолданбалы сұрақтарына жақсы бағытталады, бірақ семестрде аралық тапсырмаларды жиі тапсыратын және пән бойынша семестрлік тапсырмаларды қайта тапсыру мүмкіндігіне ие болған жағдайда қойылады.

«С+» (қанағаттанарлық) деген баға магистрантқа, егер ол аудиториялық сабақтардың және МӨЖ барлық түрлері бойынша зейінділік сипаттағы сұрақтарға ие, пәннің жеке модульдарының мазмұнын аша білген, семестрлік тапсырмаларды «жақсы» және «қанағаттанарлық» бағаға тапсырған жағдайда қойылады.

«С» (қанағаттанарлық) деген баға магистрантқа, егер ол аудиториялық сабақтардың және МӨЖ барлық түрлері бойынша зейінділік сипаттағы сұрақтарға ие, пәннің жеке модульдарының мазмұнын аша білген, семестрлік тапсырмаларды «қанағаттанарлық» бағаға тапсырған жағдайда қойылады.

«С-» (қанағаттанарлық) деген баға магистрантқа, егер ол аудиториялық сабақтардың және МӨЖ барлық түрлері бойынша жалпы мағлұматтандырылған және нақты тақырыптың шеңберінде ғана жеке заңдылықтар мен олардың ұғымын түсіндіре алатын жағдайда қойылады.

«D+» (қанағаттанарлық) деген баға магистрантқа, егер ол аудиториялық сабақтардың және МӨЖ барлық түрлері бойынша семестрлік тапсырмаларды уақытында тапсырмаған және нақты тақырыптың шеңберінде ғана жеке заңдылықтар мен олардың ұғымын түсіндіре алатын жағдайда қойылады.

«D-» (қанағаттанарлық) деген баға магистрантқа, егер ол семестрлік тапсырмаларды уақытында тапсырмаған және аудиториялық сабақтар мен МӨЖ бойынша білімі төмен, сондай-ақ, сабақтар босатқан жағдайда қойылады.

«F» (қанағаттанарлықсыз) деген баға магистрант, МӨЖ және сабақтардың түрлері бойынша теориялық және практикалық білімнің төмен деңгейіне де ие емес, сабақтарға жиі қатыспайтын және уақытында семестрлік тапсырмаларды тапсырмайтын жағдайда қойылады.

Аралық бақылау оқытудың 7-ші және 14-ші апталарында жүргізіледі және бақылаудың келесі түрлерінен шыға отырып, ұйымдастырылады:

Бақылау түрі	% -тік мәні	Оқытудың академиялық кезеңі, апта															Барлығы, %
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
Сабаққа қатысушылық	0,4	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		6,0
Бақылау жұмысы	3,0							+								+	6,0
Реферат	5															+	5,0
СӨЖ	1	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		15
Барлығы (аттестация бойынша)								30								30	60
Емтихан																	40
Барлығы																	100

Саясат және рәсімдер

«Кәсіби қазақ тілі» пәнін зерделеу кезінде келесі ережелерді сақтауды сұраймын:

1. Сабаққа кешікпеу.
2. Сабақты орынды себепсіз босатпау, ауырған жағдайда – анықтаманы, басқа жағдайларда түсіндірме хатты ұсынуды сұраймын.
3. Оқу үрдісіне белсене қатысу.
4. Курстастармен және оқытушылармен шыдамды, ашық, қалтқысыз және тілектес болу.
5. Оқу үрдісіне тиісті барлық тапсырмаларды көрсетілген уақытында орындау.

1.13 Пәннің оқу-әдістемелік қамтамасыз етілгендігі

1. Қалыбекова Қ.С., Шахина С.Ж. «Алғашқы әскери дайындық» мамандығына арналған: Оқу құралы. Қарағанды, 2011ж.

2. Күзекова З. Қазақ тілі. Жоғары оқу орындарына арналған оқулық (тілдерді оқытып үйретудің ортаңғы кезеңі үшін). Астана: Таным, 2003.

3. Аяпова Т. Қазақ тілі (Негізгі оқулық, үй кітабы, мұғалім кітабы). Алматы, 1998.

4. Бектұров Ш.К., Бектұрова А.Ш. Қазақ тілі (Ана тілі деңгейінде үйрету

құралы). Алматы, 1998.

Өзін өзі бақылауға арналған сұрақтар

1. Қазақ тіліне тән қандай дауысты дыбыстар бар?
2. Фонетика нені зерттейді?
3. Буынның неше түрі бар?
4. Үндестік заңы деген не?
5. Кейінді ықпал мен ілгерінді ықпал туралы не білесіз?
6. Лексика нені зерттейді?
7. Омоним, синоним, антоним туралы айтыңыз.
8. Морфология нені зерттейді?
9. Сөздік құрамға нелер жатады?
10. Зат есім деген не?
11. Туынды зат есім қалай жасалады?
12. Зат есімнің қандай жалғаулары бар?
13. Сын есім нені білдіреді?
14. Сын есім мағынасына қарай неше түрге бөлінеді?
15. Дара , күрделі сын есімдер қалай жасалады?
16. Сан есім деп қандай сөз табын айтамыз?
17. Сан есім тұлғасына қарай неше түрге бөлінеді?
18. Болжалдық, жинақтау, бөлшектік сан есімдер қалай жасалады?
19. Реттік, есептік, топтау сан есімдері туралы айтыңыз.
20. Есімдік деп қандай сөз табын айтамыз?
21. Есімдік мағынасына қарай неше түрге бөлінеді?
22. Сілтеу есімдіктері тәуелдене ме? Мысал келтіріңіз.
23. «Өз, өзім, өздерің» қандай есімдіктер?
24. Үстеулер тұлғасына қандай түрге бөлінеді?
25. Үстеу қандай сұрақтарға жауап береді?
26. Туынды үстеулер қалай жасалады?
27. Іс-әрекет, қимылдың атауын қай сөз табы білдіреді?
28. Болымды, болымсыз етістіктер қалай жасалады?
29. Салт етістік пен сабақты етістік деген не?
30. Тұйық етістік деген не ?
31. Неше етіс бар? Әр түріне мысалдар келтіріңіз.
32. Етістіктің неше шақтары бар? Атаңыз.
33. Етістіктің райлары туралы әңгімелеңіз.
34. Есімше туралы айтыңыз.
35. Көсемшенің жасалу жолдары.
36. Көмекші сөздерге нелер жатады?
37. Шылаулардың қандай түрлері бар?
38. Септеуліктердің түрлерін атаңыз.
39. Демеуліктер қалай жасалады?

40. Модаль сөздерді атаңыз.
41. Одағай деген не, түрлерін айтыңыз.
42. Синтаксис нені қарастырады?
43. Сөйлем айтылу мақсатына қарай нешеге бөлінеді? Мысал келтіріңіз.
44. Жай сөйлемнің түрлері.
45. Сөйлем мүшелері қандай түрлерге бөлінеді?
46. Құрмалас сөйлем деген не? Қандай түрлері бар?
47. Салалас құрмалас сөйлем туралы не білесіз?
48. Сабақтас құрмалас сөйлемнің түрлерін айтып беріңіз.
49. Салалас құрмалас пен сабақтас құрмаластың айырмашылығы.
50. Төл сөз бен төлеу сөз қалай жасалады?

ж. берілді. № мемл. Лиц. Басуға қол қойылды
Есептік баспа табағы 0,8. Тарамы 5 Тапсырыс

. Пішіні 60x90/16
Баспа келісімді

Қарағанды мемлекеттік техникалық университетінің баспасы
100027, Қарағанды қ., Бейбітшілік б., 56.

